

Zajímavost města

Jak zachytil pověst o založení Karlových Varů renesanční lékař a karlovarský lékař Fabian Sommer ve své knize z roku 1571: „Vypráví se, že Karel IV. kdysi podnikl loveckou výpravu do lesů v hornatých končinách a údolích, kde nyní vyvěrají horké prameny. Zdejší lesy oplývaly zvěří. Při lovu jeden ze psů počal štítat kus divoké zvěře. Při jeho pronásledování spadl do tůně, odkud nyní prudce tryská horká voda. Pes začal bolestí výt. Lovci, kteří uslyšeli psí nárek, přispěchali v domnění, že jej poranila pronásledovaná zvěř. Podívaná, jež se jim naskytlá, je velice udivila. Přistou-

pili blíže, vytáhli psa z tůně a pak sami ochutnali horkou vodu, jež tolik vyděsila psa. O celé události byl zpraven císař Karel IV., který se pak s četnou družinou vydal k onomu místu, aby tam sám obdivoval nevšední dílo přírody. Za přítomnosti svých lékařů moudrý panovník poznamenal, že takováto horká voda může zažehnat mnohé těžké nemoci a jest velmi užitečná a posilující. Poté vodu sám užil (říká se, že měl nemocnou nohu) a seznal úlevu a zlepšení. Nad tím se panovník radoval a brzy nařídil, aby celé místo bylo osídleno a kol pramene zřízeny domy.“

Pramen Karla IV. s obrazem o založení Karlových Varů

Kam s dětmi

Přesvědčíte-li děti, aby s vámi šly na dlouhou procházku po městě, můžete jim to pak oplatit například tím, že s nimi strávíte odpoledne na koupališti Rolava, anebo je vezmete do bazénu

v Thermalu, či je necháte hrát na jednom z dětských hřišť, třeba u Poštovního dvora. Můžete je také vzít na výlet do lázeňských lesů, kam můžete vyrazit i na kole.

→ známo už za keltského osídlení a právě slovanské označení horkých pramenů – Wary – dalo městu jméno, které bylo později rozšířeno o jméno zakladatele.

Z původního osídlení se v Karlových Varech nedochovalo prakticky nic. Město mělo v minulosti smůlu, několikrát ho zachvátily požáry. A když dlouho nehořelo, přišla povodeň. Na přelomu 16. a 17. století se sešly oba dva živly. Napřed na město „zaútočila“ povodeň, později požár, po němž zbyly jenom tři domy.

Ale Karlovy Vary přežily všechno a rozvíjely se dál. Jedna z nejstarších památek pochází z počátku 17. století. Je jím Zámecká věž. Stojí kousek od moderní Vřídelní kolonády, hned vedle morového sloupu. Paradoxní je, že Zámecká věž vyrostla na místě, kde stával královský hrádek, který vyhořel... Původním posláním Zámecké věže byla ochrana před požáry. Hlídky na věži pozorovaly, jestli někde nehoří.

Jak karlovarské lázeňství získávalo na věhlasu, změnil se i smysl Zámecké věže. Hlídky už neměly za úkol pozorovat požár, ale sledovat, jestli se k Varům neblíží lázeňští hosté. A pokud někdo přijížděl, museli podle jeho kočáru odhadnout, jak je majetný. Čím bohatší host, tím větší fanfáry ho vítaly. Samozřejmě že za takové přivítání pak musel návštěvník zaplatit. Jenže ne všem se líbilo, že musí platit, jiným se zdála zase fanfára vzhledem k jeho bohatství příliš malá. A k tomu všemu hostů stále přibývalo, takže fanfára z ochozů Zámecké věže zněla takřka pořád, a to se lidem také moc nelíbilo. V polovině 19. století karlovarská radnice troubení zakázala. Ale nezmizelo úplně. Každý rok při jarním zahajování lázeňské sezóny vystoupí trubači na Zámeckou věž, nadechnou se a troubí a troubí...

Když voda požírá kůži

Notoricky je známo, že v Karlových Varech vyvěrá dvanáct minerálních pra-

Zámecká věž – jedna z nejstarších staveb v Karlových Varech

menů a že nejteplejším a nejznámějším je Vřídlo, které má 73 stupňů Celsia. Jenže ono je to trochu jinak. Vřídlo je jakýmsi hlavním pramenem stříkajícím do výšky dvanácti metrů a ostatní prameny jsou jenom jeho dětmi.

A pramenů není zdaleka jenom dvanáct. Jsou jich desítky. Vyvěrají v říčce Teplé, ve sklepičích domů, v puklině na chodníku nebo ve skále. Objeví se a zmizí. O všech ale platí, že jsou léčivé. Trvalo to ale několik století, než lékaři zjistili, jak vodu nejlépe používat.

Od založení města v polovině 14. století až do poloviny 16. století se karlovarská minerální voda využívala jako koupel. Tenkrát platilo heslo: čím více, tím lépe. A tak někteří pacienti trávili ve vodě tolik času, jako mnozí lidé v práci – více než deset hodin denně. Pro takové koupele se vžilo označení „Hautfresser“, čili požírač kůže. Po takové koupeli měli pacienti rozpraskanou kůži, bolelo je celé tělo, ale lékaři byli spokojeni. Rozpraskanou kůží mohla voda vyplavovat nemoci.

Pítí minerální vody začal prosazovat až na počátku 16. století lékař Václav Payer, který roku 1522 napsal první odborné pojednání o karlovarské léčbě. Pacienti ale na doporučení doktora Payera moc nedali a dál využívali vodu spíše ke koupelím.

Teprve po přesvědčování dalšího lékaře Johanna